

Змістовий модуль 1. Агреговані показники. Кейнсіанська модель макроекономіки

ТЕМА 4 КЛАСИЧНА І КЕЙНСІАНСЬКА МАКРОЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ

*Лекція 3 Кейнсіанська модель
макроекономічної рівноваги*

**Розробив
к.е.н., доцент Макуха С.М.**

Питання лекції

- Основні методологічні передумови кейнсіанської теорії, принцип ефективного попиту.
- Споживання, заощадження і інвестиції в кейнсіанській теорії.
- Теорія мультиплікатора, принцип акселератора.
- Рівноважний *ЧВП* і мультиплікатор.

Мета заняття:

- вивчити сутність кейнсіанської моделі макроекономічної рівноваги.
- розкрити сутність та механізм встановлення рівноваги сукупного попиту та сукупної пропозиції.

Джон Мейнард Кейнс

англійський економіст, засновник кейнсіанського напрямку в економічній теорії

Народився: 5 червня 1883 р.

Помер: 21 квітня 1946 г.

24.02.2017 14:12

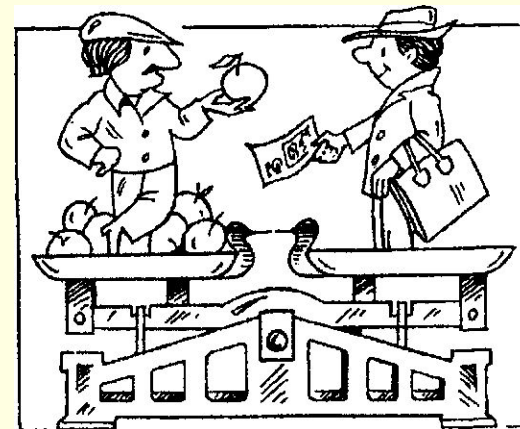
1 питання

- Основні методологічні передумови кейнсіанської теорії, принцип ефективного попиту

Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги

- для ринкової економіки характерна нерівновага;
- ринок не забезпечує повної зайнятості;
- відсутній механізм саморегулювання;
- в економіці є невідповідність між інвестиціями і заощадженнями;

Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги

- крива сукупної пропозиції є горизонтальною (ціни і заробітна плата є негнучкими);
- обсяг сукупної пропозиції (національного виробництва) визначається обсягом сукупного попиту.
- рівновага національної економіки та рівноважний ВВП визначаються сукупними витратами (споживання, інвестиції, державні витрати та чистий експорт).

Мотиви заощаджень домогосподарств:

- придбання коштовних речей;
- забезпечення старості;
- страхування від непередбачених обставин;
- забезпечення дітей у майбутньому

Мотиви інвестицій підприємств (фірм):

- максимізація норми чистого прибутку;
- процентна ставка – плата за капітал, що враховується при розробці інвестиційних проектів.

«Модель доходи – витрати»

- Принцип невтручання держави в економіку не визнавався.
- Сукупний попит на товари і послуги створює власну пропозицію, а не навпаки, як стверджує класична теорія.
- Повна зайнятість по Кейнсу це виключення.
- Для досягнення збалансованості економіки потрібне активне втручання держави в економічні процеси, продумана політика з боку усіх урядових органів

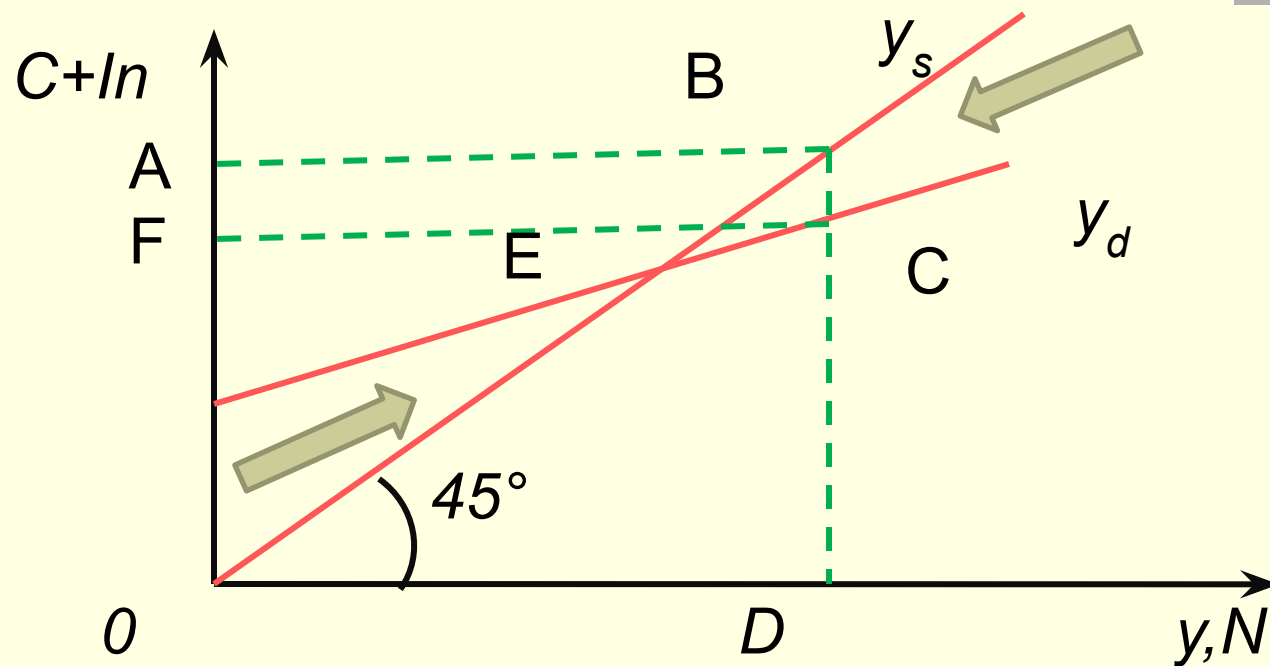
Постійні величини

- кількість і якість виробничого обладнання,
- технологія виробництва,
- кількість працівників,
- середній рівень майстерності і кваліфікації працівників,
- ціни на ресурси,
- середні витрати виробництва.

Ціни на кінцеві товари і послуги стабільні

Модель "прибутків-витрат"

У короткому періоді

Задана

Функція сукупної пропозиції (y_s)

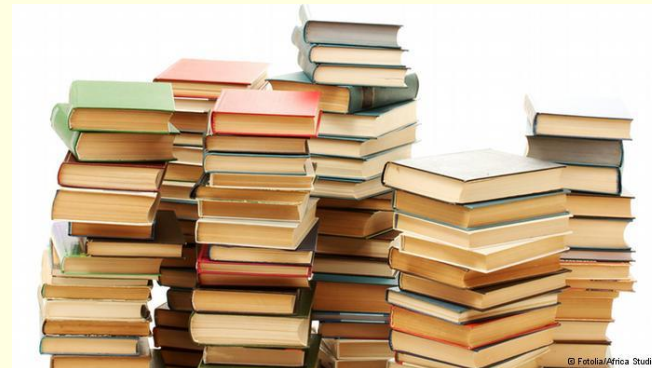
Може
змінюватися

Функція сукупного попиту (y_d)

Рівень виробництва і зайнятості в національній економіці визначається сукупним попитом, а не сукупною пропозицією

Висновки по першому питанню

- На думку кейнсіанців - головне завдання держави, полягає у забезпеченні дієвого контролю за сукупним попитом, з тим щоб забезпечити повне використання виробничих потужностей і вищий рівень зайнятості.

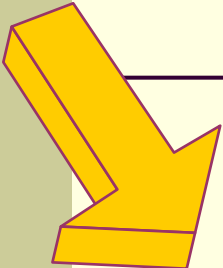

2 питання

Споживання, заощадження і інвестиції в кейнсіанській теорії

Складові сукупного попиту

-
- особисте споживання домашніх господарств (С)
2/3 усіх покупок товарів і послуг

-
- інвестиційний попит підприємницького сектора (I_n)

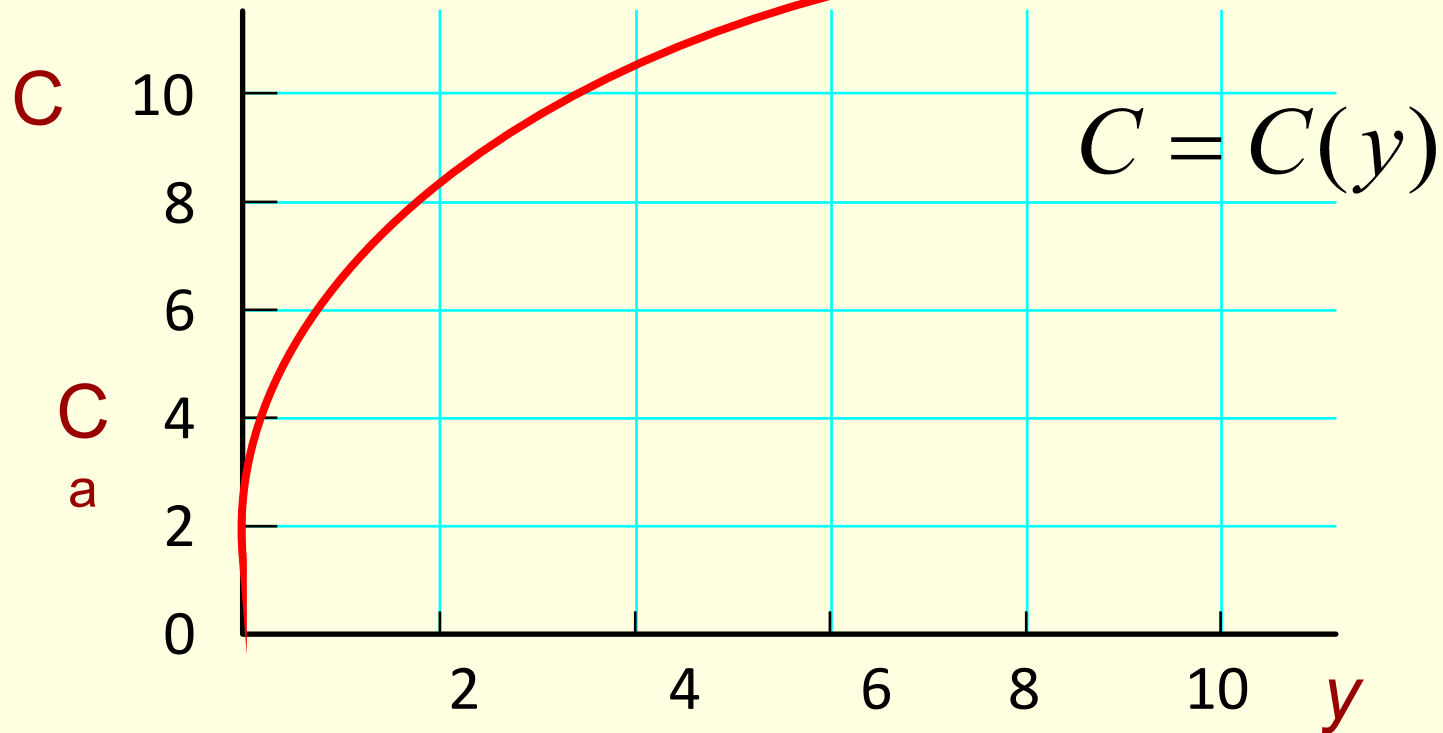
Психологічний закон Кейнса

Темпи росту споживчих витрат відстають від темпів росту реального національного доходу;

У разі зниження реального національного доходу, темпи зниження споживчих витрат відстають від темпів зниження національного доходу

Психологічний закон Кейнса

C_a - автономне споживання (не залежить від y)

y - рівень доходу

Середня схильність до споживання \bar{C}_y або APC

- - відношення між загальним обсягом споживання і реальним національним доходом ($\frac{C_y}{Y}$), що показує яку частину реального національного доходу суспільство споживає.

Середня схильність до заощаджень

\bar{S}_y або APS

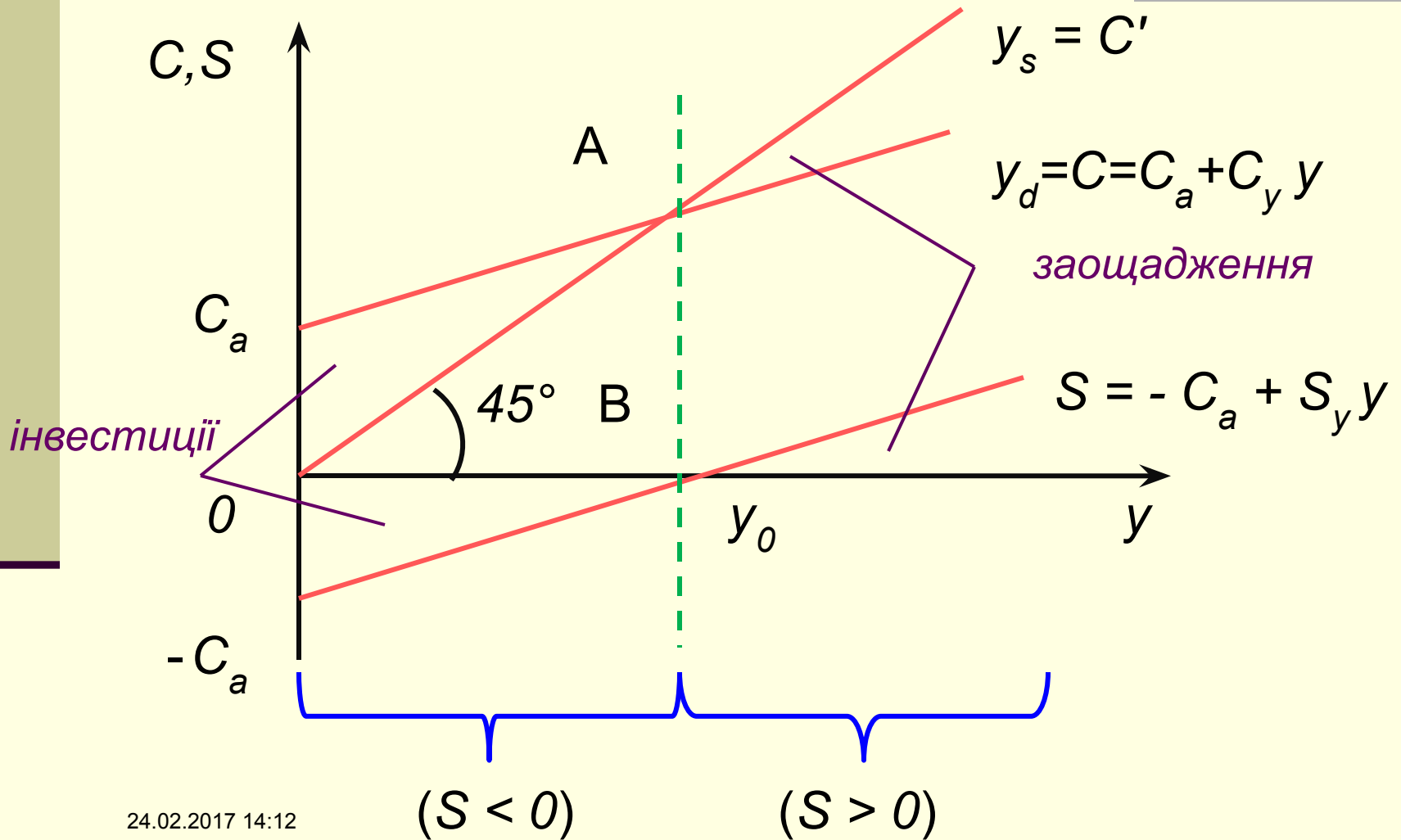
- відношення між загальним обсягом заощаджень і реальним національним доходом ($\frac{S}{Y}$), що показує яку частину реального доходу суспільство в цілому зберігає

Оскільки, реальний національний дохід у спрощеній моделі складається з двох частин:

$$\bar{C}_y + \bar{S}_y = 1$$

- у домашніх господарств з невеликим рівнем доходу доля споживання в доході більша ніж у заможних;
- найбільшні домогосподарства взагалі нічого не зберігають. Частина з них споживає більше, ніж отримує, тобто живе у борг.

Споживання та заощадження

Гранична схильність до споживання

C_y або MPC

- - це величина, на яку змінюється обсяг споживання при збільшенні національного доходу на одну одиницю.

$$C_y = \frac{\Delta C}{\Delta y} \text{ при } 0 < C_y < 1$$

Гранична схильність до заощаджень

S_y або *MPS*

- - це величина на яку змінюється обсяг заощаджень при збільшенні доходу на одну одиницю.

$$S_y = \frac{\Delta S}{\Delta y} \text{ при } 0 < S_y < 1$$

Рівень споживання і заощадження визначають чинники:

- рівень доходу,
- рівень нагромадженого багатства,
- процентна ставка
- система соціального захисту
- очікування споживачів

На базі цього сформувався різні теорії споживання.

Зв'язок функцій споживання та заощаджень

Між функціями споживання і збереження і відповідно між їх графіками існує безпосередній зв'язок і тому

$$C_y + S_y = 1.$$

Кейнсіанська функція інвестицій

Інвестиції - другий елемент сукупних витрат.

Інвестиції (I_n) - майнові й інтелектуальні цінності, вкладені в різні види діяльності з метою одержання доходу.

- заощадження скорочують сукупний попит,
- інвестиції збільшують сукупний попит.

Кейнсіанська функція інвестицій

$$I = I(\varepsilon, i) \text{ при } \varepsilon \geq i$$

Гранична ефективність капіталу

(ε)

- це відношення очікуваного чистого доходу від інвестицій до заданого обсягу інвестицій

$$\varepsilon = \frac{d\pi^e}{dI}$$

π^e - очікуваний прибуток

I - інвестиції

Висновки по 2 питанню

1. Принциповою відмінністю кейнсіанської функції інвестицій від класичної є те, що визначальним чинником здійснення капіталовкладень виступає **не процентна ставка, а очікування** підприємців і сформована на їх основі гранична ефективність капіталу.

2. При незмінній процентній ставці ріст граничної ефективності капіталу збільшує обсяг інвестицій і зменшується.

3. При незмінній граничній ефективності капіталу, ріст процентної ставки призводить до скорочення обсягу інвестицій і навпаки.

3 питання

- Теорія мультиплікатора, принцип акселератора

Мультиплікатор (μ)

- - це коефіцієнт або множник, що показує в якому відношенні зміна у сукупному доході викликається первинною зміною у сукупних витратах

Мультиплікатор інвестицій (μ_i)

Мультиплікатор державних витрат (μ_g)

Податковий мультиплікатор (μ_t)

Мультиплікатор інвестицій (μ_i)

- - коефіцієнт що показує відношення зміни сукупного доходу до зміни в інвестиційних витратах, що його викликали

$$\mu_i = \frac{\Delta y}{\Delta I}$$

$$\mu_i = \frac{\Delta y}{\Delta I} = \frac{1}{1 - C_y} \quad \text{Оскільки } C_y + S_y = 1 \Rightarrow \mu_i = \frac{1}{S_y}$$

Мультиплікатор державних витрат (μ_g)

- це коефіцієнт, що показує відношення зміни сукупного доходу до зміни в державних витратах, які її викликали

$$\mu_g = \frac{\Delta y}{\Delta G} = \frac{1}{1 - C_y}$$

Оскільки $C_y + S_y = 1 \Rightarrow \mu_g = \frac{1}{S_y}$

Податковий мультиплікатор (μ_t)

- це коефіцієнт, що показує відношення зміни сукупного доходу до зміни в оподаткуванні, яка його викликала

$$\mu_t = -\frac{\Delta y}{\Delta T} = -\frac{C_y}{1 - C_y}$$

Оскільки $C_y + S_y = 1 \Rightarrow \mu_t = -\frac{C_y}{S_y}$

Принцип акселератора

- це теорія відповідно до якої сукупні чисті інвестиції (I_t^n) залежать від очікуваної зміни реального обсягу національного виробництва

$$I_t^n = a \times \Delta y_{t-1}$$

I_t^n - чисті інвестиції у поточному році;

a - коефіцієнт акселерації;

Δy_{t-1} - зміна реального обсягу національного виробництва у попередньому році;

Коефіцієнт акселерації

- показує, у скільки разів зростуть нові інвестиції у відповідь на зміни в обсягах виробництва (співвідношення приросту інвестицій до приросту обсягу попиту або виробництва, що його викликав)

$$a = \frac{\Delta I}{\Delta Y}$$

Висновки по 3 питанню

1. В макроекономічному аналізі використовуються різні види мультипліката.

2. Нині найбільш відомі такі види мультиплікатора, як

- інвестиційний,
- податковий,
- грошовий,
- кредитний,
- мультиплікатор державних витрат,
- мультиплікатор зовнішньої торгівлі.

4 питання

Рівноважний ЧВП і мультиплікатор

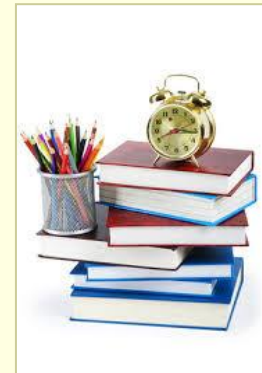
Дефляційний та інфляційний розрив

Дефляційний розрив - це ситуація в економіці при якій сукупний попит недостатній для забезпечення рівня виробництва при повній зайнятості ($ЧВП_1 < ЧВП_f$)

Інфляційний розрив - це ситуація в економіці при якій сукупний попит перевищує потенційний рівень національного виробництва, який визначається межею виробничих можливостей національної економіки.

Висновок

Кейнсіанська модель «прибутків-витрат» доводить необхідність державного регулювання сукупного попиту з тим щоб підтримувати його на рівні виробництва яке забезпечує повну зайнятість

Дякую за увагу !